

D. E. Voss, M. K. Ionta, B. J. Myers:
PROPRIOZEPTIVE NEUROMUSKULÄRE FAZILITATION: Bewegungsmuster und Techniken (proprioceptivna neuromuskularna facilitacija. Oblici kretanja i tehnika) Gustav Fischer Verlag, Stuttgart - New York, 1988. 4. izdanje, 376 stranica, 227 slika, cijena 88 DM.

Ova publikacija, 4. potpuno prerađeno izdanje, pisano njemačkim jezikom predstavlja prijevod 3. američkog izdanja iz 1985., a njena ranija izdanja dobro su poznata fizijatrima i fizioterapeutima širom svijeta.

Na kratak pregled povijesti neuromuskularne rehabilitacije nadovezuje se poglavlje o obrascima kretnji, u kojem su obrađene slobodne aktivne kretnje, facilitacija i pojačanje kretnji glavom, vrata i ekstremiteta, te opći obrasci kretnji.

Slijedi zatim poglavlje o tehnikama facilitacije, gdje su opisane općenito tehnike, a zatim i specijalne tehnike: svjesno usmjeravanje na agoniste, antagonistički obrasci kretnji, tehnike opuštanja, te dodatne tehnike, kao što su hladnoća, električna stimulacija i mehanička vibracija.

Nakon toga slijedi opis stimulacije po život važnih i srodnih funkcija kao što su disanje, gutanje, kretnje očiju, jezika te kontrola mjehura i crijeva.

Opisana je i proprioceptivna neuromuskularna facilitacija u vezi s pokretima zglobova, a ukratko su predloženi programi rehabilitacije za određene bolesnike uz formulare za evaluaciju postignutog.

Na kraju knjige navedena je i veoma iscrpna stručna literatura. Tekstovni dio knjige je bogato ilustriran, sadrži 227 slika, a tehnička je obrada knjige na primjerenoj visini.

Ovo su djelo sastavileiskusne i u svijetu priznate stručnjakinje na polju rehabilitacije, koje vladaju ne samo detaljnim poznavanjem te specijalnosti već i sposobnošću da na sistematski i didaktičan način svoje znanje prenesu drugima. Knjiga predstavlja važan udžbenik ne samo budućim fizioterapeutima i specijalistima fizikalne medicine i rehabilitacije, već i iskusnim stručnjacima na polju rehabilitacije.

Maja Dubravica